

hvilket vilde være det samme som, at det kunde besfatte den danske Statskasse. — Ved Forfatningen for Island — jeg følger Paragraphrækken, som den foreligger i vor Indstilling — bliver der indrømmet Island et saa overordentlig stort Omraade af Anliggender, at der ikke bliver ret mange Anliggender af denne Art tilbage med Hensyn til hvilke det kan komme i Forbindelse med Danmark. Det eneste Baand, der i saa Henseende vil knytte det dertil, er foruden den sælles Høiesteret det, at Ministeren for de islandske Sager skal være Medlem af Kongerigets Statsraad og ansvarlig for den danske Rigsdag, hvoraf altsaa følger, at han ikke kan være politisk ansvarlig for Althinget. Derimod er det en Selvfølge, at det ogsaa kun er den øverste Ledelse, som saaledes maa have sit Sæde i Kongeriget og være betroet til en for Rigsdagen ansvarlig Minister, hvorimod hele den locale Forvaltning bliver islandsk, saavidt muligt bestaaende af Islændere og havende sit Hjem i Island og directe ansvarlig for Althinget efter de Former, som i Islands Forfatningslov maatte blive fastsatte. Det er dette Indhold af Forfatningen for Islands særlige Anliggender, der maa danne Grundlaget for enhver videre Forhandling. — Der kunde nu blive Spørgsmaal om, hvorledes denne Forfatning skulde tilveiebringes, og hvilken Stadfæstelse den skulde have. I den Henseende er der i § 1 udtalt, at der skal forhandles med Islands Althing, som derom skal høres. Jeg skal herved bemærke, at der vist aldrig gyldigt er lovet Island Andet end en raadgivende Stemme om dette Forhold, og det selv i Mæret 1848, hvor man dog virkelig ikke var fristet til at oversee Betydningen af virkelig afgørende Beslutningsret i saa Henseende; derimod er det ganske vist fra Islændernes Side gjentagende Gange paastaet, at Intet derom kan fastsættes uden deres udtryffelige Samtykke, og jeg troer at kunne sige, at det af den kongelige Commissionsarius ved Althinget paa en Maade er blevet lovet dem, men uden at han dertil havde nogen anerkjendt Berettigelse. Nu vil jeg haabe, at den høitærede Justitsminister, naar han vender tilbage med Sagen til Islænderne, ikke vil føle sig bunden ved et saa-

dant uberettiget og, saavidt jeg veed, ogsaa ulegitimeret Løfte, ikke fordi jeg mener, at der lettelig vil findes Anledning til i Islands særlige Forfatning at optage Noget, der stred mod Islændernes særlige Duffer, men fordi man da ikke kan være sikker paa at føre Sagen igjennem, ikke kan være sikker paa, at ikke Islænderne eller en tilfældig Majoritet — der har nemlig bestandig paa Islands Althing været en Minoritet, som man maatte ønske havde havt Overvægten, thi saa vilde Sagen uden Tvivl forlængst være bragt tilende — kunde finde paa Ting, der kunde gjøre det overmaade besværligt at føre Sagen til en lykkelig Ende, naar det ikke laa i Baghaanden, at man kunde undvære et saadant Samtykke. Der bliver altsaa dernæst Spørgsmaal om Danmarks Forhold til Sagen. Efter Lovudkastets § 4 har Justitsministeren forudsat, at det indirecte skulde give sit Samtykke, og Analogien er aabenbart her bleven tagen fra den Maade, hvorpaa Sællesforfatningen blev sanctioneret af den danske Rigsdag, nemlig indirecte, idet man, efter at have seet denne, gav sit Samtykke til Grundlovsindskrænkningens „Strafftræden“. Men det var under ganske andre statsretslige Forhold og en ganske anden politisk Situation, og efter min Mening er der ikke den mindste Tvivl om, at dette Samtykke i nærværende Tilfælde kun bør gives directe. Paa den anden Side troer jeg dog — det er udviklet i Betænkningen, hvorfor — at Rigsdagen kan afsee for det Første fra det Spørgsmaal, som i grunden paatrænger sig Enhver, om dette Samtykke overhovedet kan gives ved Lov, eller om det ikke maa skee ad grundlovmæssig Veie. Dette Spørgsmaal, om det kan skee ved Lov, troer jeg, kan besvares med Ja, i Henhold til det Forbehold, der, efter at Grundloven var givet, toges i Valgloven, hvorved Island stilledes exceptionelt, hvilket Forbehold maa kunne fyldestgøres ved Lov. Men ikke blot derfor mener jeg, at man lovlig og forsvarlig kan afsee, men jeg troer, at Rigsdagen endvidere kan opgive ethvert Krav paa at faae den islandske særlige Forfatningslov forelagt for sig til Vedtagelse, Paragraph for Paragraph, at den altsaa kan give sit Samtykke ved kun et eneste Botum, Ja eller Nei, og derimod ikke skal